

FACTSHEET VOOR KINDERBOERDERIJEN

Vakbekwaamheid

Het is belangrijk dat op publieksboerderijen (kinderboerderijen, dierenweides etc.) vakbekwame mensen rondlopen. Niet alleen moet de dieren de juiste verzorging krijgen, er is ook een belangrijke verantwoordelijkheid naar het publiek en personeel toe op het gebied van veiligheid en hygiëne. Wat wordt er verstaan onder 'vakbekwaamheid'?

Wat is vakbekwaamheid?

Vakbekwaamheid kan als volgt gedefinieerd worden: *vakbekwaam is het in staat zijn om een beroep uit te oefenen volgens de voor de beroepsgroep geldende eisen, ongeacht de specifieke werkcontext, en daarbij in staat zijn om goed in te spelen op (kleine) veranderingen in het beroep.* Dit is een brede omschrijving die gelijk al aangeeft dat de vereiste vakbekwaamheid voor elke locatie anders kan zijn. Als er bijvoorbeeld op een boerderij gewerkt wordt met cliënten, dan moet er ook een begeleider zijn die voor dat onderdeel vakbekwaam is. Als er runderen op de boerderij gehouden worden, dan moet er een medewerker zijn die voldoende weet over de behoeften en verzorging van deze dieren, etc.

Kortom: vakbekwaamheid is maatwerk. Toch zijn er een aantal handvatten waarmee elke publieksboerderij voor zichzelf kan bepalen (en aantonen) dat er voldoende vakbekwame medewerkers aanwezig zijn, passende bij de mogelijkheden en vraag van de locatie. Het is belangrijk dat er **in elk geval** onder openingstijden een vakbekwaam medewerker aanwezig of goed bereikbaar is. Bij afwezigheid moet duidelijk zijn hoe de verantwoordelijkheden geregeld zijn en dient een vakbekwaam medewerker/beheerder bereikbaar (bijv. telefonisch) te zijn.

Hieronder is een samenvatting van de competenties beschreven voor de drie niveaus die (vaak) op een publieksboerderij aanwezig zijn: medewerker diervoorzorging (vrijwilligers, stagiairs of lager geschoolde diervoorzorgers), vakbekwame diervoorzorgster (relevante opleiding niveau 3 MBO) en de beheerder (relevante opleiding niveau 4 MBO). De vakbekwame diervoorzorgster moet ook aan de competenties van de vrijwilligers kunnen voldoen, de beheerder aan alle omschreven competenties.

Er is sprake van vakbekwaam beheer als minimaal aan alle beschreven competenties voldaan wordt op de publieksboerderij. Deze competenties hoeven niet allemaal in één persoon aanwezig te zijn.

Medewerker diervoorzorging (bijv. vrijwilligers, stagiairs): ongeschoold of MBO niveau 1 en 2

Als de kinderboerderij medewerkers diervoorzorging inzet op dag(en) (bijv. tijdens het weekend) waarop geen beheerder of vakbekwaam medewerker aanwezig is, dan moet duidelijk zijn hoe de (eind)verantwoordelijkheden geregeld zijn en waar deze medewerker terecht kan bij problemen of vragen. Er moet rekening mee gehouden worden dat medewerkers diervoorzorging (meestal) niet volledig gekwalificeerd zijn.

Profielschets

Dit werk vraagt om een signalerende en proactieve houding, waarbij steeds rekening wordt gehouden met diergezondheid en dierenwelzijn én met de veiligheid van mens en dier. Het is de taak van de medewerker om afwijkende omstandigheden of gedrag van de dieren te herkennen/signaleren en op de juiste manier te reageren. Daarnaast gaat hij/zij op een klantgerichte manier om met het publiek en is zich bewust van dat het handelen een positief beeld van het bedrijf bij de bezoekers moet achterlaten. Deze medewerker heeft een uitvoerende rol en volgt instructies op van de beheerder/vakbekwame diervoorzorgster.

Competenties waar een medewerker diervoorzorging minimaal aan moet voldoen. De diervoorzorgster:

- signaleert en constateert afwijkingen en neemt waar nodig initiatief/contact op met de beheerder.
- zorgt op de juiste manier voor de dieren: kan de dieren (volgens een rooster) voeren en verzorgen.
- onderhoudt de werkomgeving (stallen uitmesten, zorgen dat het terrein opgeruimd is etc.).
- werkt volgens het afgesproken hygiëneprotocol (afvoer mest, werkkleding etc.).
- informeert het publiek en collega's op klantvriendelijke manier.
- wijst waar nodig publiek op de huisregels en bewaakt zo de veiligheid.
- voert publieksgerichte activiteiten uit (bijv. informatie geven over een dier, een konijn laten aaien etc.).
- kan instructies van de beheerder uitvoeren en zelfstandig werken.

FACTSHEET VOOR KINDERBOERDERIJEN

Vakbekwaamheid

Vakbekwaam dierverzorging: MBO niveau 3

Een vakbekwaam dierverzorgster is vaak in dienst als assistent-beheerder of dierverzorgster. De dierverzorgster heeft een signalerende en pro-actieve houding en geeft het goede voorbeeld naar collega's en publiek. Hij/zij ziet werk en handelt daar ook naar. Diergezondheid en -welzijn staat hoog in het vaandel, evenals voorlichting en omgang met publiek. De dierverzorgster is vakinhoudelijk verantwoordelijk voor zijn/haar eigen werk en stuurt waar nodig collega's aan. De dierverzorgster draagt bij aan een goede sfeer op het werk.

Competenties waar een vakbekwaam dierverzorgster minimaal aan moet voldoen. Deze medewerker:

- heeft kennis van dieren (gezondheid, welzijn, gedrag en afwijkend gedrag, EHBO, dierziektes).
- signaleert wanneer specialistische hulp nodig is en overlegt waar nodig met de beheerder.
- kan voorgeschreven medicijnen toedienen bij dieren (eventueel in overleg met de beheerder).
- kent en herkent zoönosen en weet hier ook naar te handelen.
- verzorgt dieren die in de quarantaine/ziekenboeg staan en kent de protocollen.
- assisteert bij de geboorte/voortplanting van dieren (opstellen fokplan, seksen van dieren, raskennis etc.)
- zorgt op de juiste wijze voor moederdier en de jongen en kan jonge dieren socialiseren.
- is op de hoogte van wet- en regelgeving (bijv. I&R) en kan de dier-administratie bijhouden.
- bewaakt de voorraad (diervoeding, strooisel etc.).
- kan omgaan met (moeilijke) vragen van publiek en adviesgesprekken voeren.
- kan verkoop afhandelen (volgens wettelijke regels, juiste voorlichting, omgaan met geld etc.)
- kan inspelen op de wens van het publiek en klachten afhandelen.

Bedrijfsleider/ beheerder kinderboerderij: MBO niveau 4

De beheerder draagt zorg voor de bedrijfsvoering op de kinderboerderij. De beheerder is verantwoordelijk voor het bedrijf. Hij/zij is ondernemend, signaleert kansen en bedreigingen en speelt hierop in. Hij/zij werkt met landbouw- en recreatiedieren en toont bewust voorbeeldgedrag. Dierenwelzijn, ethiek en diergezondheid staan dan ook centraal, evenals de aandacht voor veiligheid van mens en dier. De beheerder heeft een zelfstandige, leidinggevende functie en stuurt collega's aan.

Competenties waar een beheerder minimaal aan moet voldoen. De beheerder:

- heeft specialistische kennis van de dieren, maar staat ook midden in de samenleving. Denk hierbij aan ethiek (wat kan en wat wil je laten zien?), duurzaamheid en verrijking van de leefomgeving van dieren.
- is op de hoogte van relevante wet- en regelgeving en werkt hier ook naar.
- is op de hoogte van medicijnleer en kan voorgeschreven medicijnen toedienen.
- maakt voerschema's en past deze aan aan de hand van de conditie/behoefte van de dieren.
- zorgt voor een hygiënebeleid op de kinderboerderij en speelt in op veranderingen.
- legt afspraken met personeel, klanten en bezoekers vast.
- bedenkt, plant en organiseert activiteiten, evenementen en instrueert medewerkers.
- stelt een fokplan op en heeft hiervoor ook de juiste kennis (genetica, raskennis, selectie etc.).
- voldoet aan het besluit houders van dieren bij opvang, pension en verkoop van gezelschapsdieren.
- speelt in op de wensen van publiek en is op de hoogte van wat er speelt en leeft in de omgeving. Hier wordt de bedrijfsvoering op aangepast.
- leidt het bedrijf en zorgt voor een planning en verdeling van het werk.
- begeleidt medewerkers op vaktechnisch gebied en beantwoordt vragen.
- zorgt voor een goed inkoopbeleid (producten en diensten).
- weet klanten en publiek te binden, communiceert op de juiste wijze en is klantvriendelijk.
- regelt personeelszaken en regelt en bewaakt de financiële voortgang.
- organiseert het kwaliteitsbeleid (bijv. Keurmerk Kinderboerderijen, branchecode, zoönosenkeurmerk)
- zorgt voor een jaarplan of beleidsplan van de boerderij en bewaakt de voortgang.
- optimaliseert de bedrijfsvoering.

Een uitgebreid document met alle competities is te vinden op www.kwalificatiesmbo.nl

Zoek hiervoor bij de herziene dossiers (2015) op 'dierversorgung' of [klik hier](#).